

ma likovnih djela i etnološkim kartama. Kuret nije zaboravio niti *akustičku masku*, tj. maskiranje promjenom glasa, dakle masku koju razaznajemo samo sluhom... Nije zaboravljena ni posmrtna, mrtvačka maska, o kojoj postoje podaci i iz prošlog stoljeća u Sloveniji.

Na kraju svoje izuzetne i zanimljivo pisane knjige autor daje tipološku rekapitulaciju glavnih maskiranih likova slovenskih krajeva: kratak sažetak koji ne bi bio moguć da mu nije prethodilo četrdeset godina intenzivnog rada...

IVAN LOZICA

Niko Kuret, Slovenska kolednika dramatika, napeve uredil Julijan Strajnar, Slovenska matica, Ljubljana 1986, 279 str.

Najnovija knjiga N. Kureta bavi se slovenskom kolednom dramatikom dvaju krugova (božićne i trikraljevske koleda). Djelo je nastalo pretežno na rukopisnoj građi Inštituta za slovensko narodopisje ZRC SAZU u Ljubljani. Božićna je dramska tradicija nastala u baroku, u vrijeme protivreformacije, a danas je uglavnom stvar prošlosti, iako je nekad bila vrlo rasprostranjena svugdje gdje je isusovački red imao svoje kolegije. Ta je dramatika na širokom području od Alpa do Karpata postala dijelom folklor.

Autor pretpostavlja da su dijaloške božićne pjesme ostaci božićnih koleda, pa im je, što je svojevrstan eksperiment, pokušao dramaturškom obradom vratiti prvobitnu dramsku formu.

Trikraljevske koleda predstavljaju poznatiju, ponegdje još uvijek živu tradiciju. Stapanjem dviju tradicija stvorena je u relativno novije vrijeme pastirsko-trikraljevska igra. Dvije su najpoznatije takve igre u Sloveniji *Igra iz Mežiške doline* i *Pastirska igra*, kojoj je autor A. Šuster Drabosnjak. Pretpostavlja se da su obje nastale po uzoru neke nepoznate njemačke igre s početka 19. stoljeća u Koruškoj. Po Kuretovom je mišljenju Drabosnjakov teatar značio koruskim seljacima isto što i Linhartov građanima u Kranjskoj. Parafraziramo li misao F. Kotnika, koju Kuret navodi kao motto, ne bi

bilo teško dokazati da se i u Sloveniji drama razvila iz crkvenih obreda, kao kod Nijemaca i drugih naroda...

Naravno, takva hipoteza o autohtonom podrijetlu profesionalnog kazališta iz obreda u Sloveniji jednako je problematična kao i teza o rađanju svjetovnog kazališta iz crkvenih prikazanja u Hrvatskoj. Ideja jedinstvene i jednosmjerne evolucije kazališta teško se može braniti. To ne umanjuje važnost Kuretove knjige o kolednoj dramatici, jer ta je knjiga značajna po tome što je objedinila mnoštvo rukopisnih i tiskanih podataka o koledama osvjetlivši barokne tragove u slovenskom kulturnom naslijeđu. Nema sumnje da je *Slovenska koledniška dramatika* ne samo dokazala postojanje kazališta u Sloveniji prije Linharta nego i da predstavlja bitan prilog poznavanju koleda u našem dijelu Evrope.

Na kraju, moram ipak primijetiti da je šteta što se autor ograničio samo na usporedbe slovenskih s njemačkim, slovačkim, češkim, poljskim i mađarskim koledama, zanemariivši susjedne hrvatske primjere, koji su mu zacijelo bili poznati.

Posebno valja istaknuti Kuretovu težnju da ne zanemari glazbenu stranu koleda. U tome mu je pomogao muzikolog Julijan Strajnar sređujući napjeve.

IVAN LOZICA

Valter Puhner (Walter Puchner), Theoria tou laikou theatrou, [Société hellénique de laographie], Athina 1985, 160 str.

Teorija narodnog kazališta W. Puchnera jedna je u nizu autorovih studija o grčkom kazalištu. Rad je zapravo "ponovno napisana" Puchnerova habilitacija (*Brauchtumserscheinungen im griechischen Jahreslauf und ihre Beziehungen zum Volkstheater*, Beč 1977), ali dopunjena razmatranjem suvremenog grčkog folklornog kazališta i razmatranjem problema vraćanja obredu u suvremenom kazalištu.

Prvo poglavlje nosi naslov *Što je narodno kazalište* i bavi se terminologijom i definiranjem. Naravno, problem se vrti oko de-